

Бот-кичээл-биле өөренип турарларга удуртулганың болгаш контрольдун чугулазы

Марксизм-ленинизмни үндештерин бот-кичээл-биле шигээди алыры—партия кижигинериниң болгаш кандидаттарынның мурнакчы ролун шийтширилг бедилериниң чугула хевирлериниң бирөөзи болур. Коммунистерниң бот-өредилгелериниң чедишкенин болуру анаа партия организациаларының таласындан удуртулга болгаш контроль ажылын канчаар тургусканындан узуу-биле хамааржыр.

Партия чырымышының аки-тура барымдалаар принциптин чугулазын көргөш, СЭКП Каз-Хем райком өредилгенин бо чылымда политбюроюмениң болгаш политшколаларның составын четчелдерде ошу таарыштыр көргөн. Оон түнелде бот-кичээл-биле өөренип күзөөн коммунистерниң саны эңир чыгыштан өскен. Ам районда марксизм-ленинчи теорияны 66 киж өөренип турарлар. Оларның иштинде 21 киж партия төөгүзү, 8 киж политшколаны, 5 киж философияны база 32 киж политбюроюның программаны хем чөөдиг билгич алыры-биле түс-түс өөренип турарлар.

Бот-өредилгелерге дузалаар соруга-биле 13 консультантларын партия райкомунун бирозула бадмаш, эртемнер аайы-биле бажылап тургускаан. Консултантларын чорударының өткенин барымдалаш, ошу эртемнер аайы-биле неделада үш удаа эрттирип турарын чурумдуу даяктаган.

Бот-кичээл-биле өөренип турарларның иштинде ботунун политиктиг билгич бедилди азыр дөш кызымак ажылдап турар эштери демделгелери чугула. Оларга район төүнде партия, советтик удуртучу ажылдакчылары эштер Ткачев, Попов, Чамзырын, Колесников, Гальченко, Елисеев, Зверева, Дыгжаек, Доржу, Булатов, Козлов оларын кириштирип болур. Олар лекциаларга болгаш консултантларын бөдөлгелеринде агуружу, партия райкомунун библиотеканындан консултантларын сүмөлөөн лтературанын ал номчуп турарлар.

Ындыг болза-да, бот-кичээл-биле өөренип турарларга удуртулганы болгаш контролды партия райком амгда чет-пес боттадырып турар. Удуртулга болгаш контролды кошмак болганы-биле

чамдык эштер бот-кичээл-биле өөредилгелерге даямчалыг алаш, көчүс өөренип турарлар. Чижээ, «Кызыл туз» колхозта партия өге организацианын секретары эш Новоселов, «Ленинчи орук» колхозта партия өге организацианын секретары эш Сарпулов олар боттары-да өөренип, бот-кичээл-биле өөренирлерин-да удуртпайн база контролданбай турарлар.

Бот-кичээл-биле өөренип турарларга дузаламчы көргүзөрүнүн бир чугула хевир лекция пропаганда болур. Ындыг турбузе, бисте лекция пропагандалаш амгда куду деннеде, толаргайларга, ол ажд район төүнде-да, чер-черде партия организациаларында-да чет-пес чорутууну турар. Партия төөгүзүнүн, политэкономиянын, философиянын талазын биле лекциаларын диннаарын күзөөнөр бар бооп турда-да, анаа хамаарышкан лекциаларын номчулганын партия райком, оон пропаганда болгаш агитация килдин организастааны канчап-да таарышпс. Район төүнде 26 киж бот-өредилгелерин. Иччээлде кынар канчаар өөренип турарын партия райкомуда, амда өге организациаларында билеип турар. Иччээлде, чамдык коммунистер бот-өредилгелерге даямчалыг алаш шут ажылдавайып турарлар. Чижээлээр, эштер Болудия, Маадыр, Шелкова, Листкова, Миронов олар херек кырында өөренип турар болгаш партия райкомунун библиотеканындан чагыс-да катан ном ал номчуп көрбөзөр.

Марксизм-ленинчи теорияны бот-кичээл-биле өөренип турарларга удуртулганы болгаш контролды партия райкомунун таласындан боттадырып өргөжөк чугула бооп турарын херек кырында байдал көргүсөң. Иччээлде, ам партия райком бот-өредилгелериниң ажылда удуртулга болгаш контролды тургускаан, ошу консултантлар болгаш партия организациаларының удуртучуларын даямчытыр чорудуп турар.

А. АГБАН,

СЭКП Каз-Хем райкомунун секретары.

Мал ажылының мурнакчылары (Чагаалар допчулазы)

Сүт-Хед районун Биров аттыг көдө ажд-агый артелиниң шээр мал фермазында мал оозап эгелээ. Малчы Дугур-оолду ажаалтамында хондан төрөөн 39 койлун хураганнары менди дорутуп турар. Эш Дугур-оол РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге согулдаалар хүнү — февраль 27-ниң бетинде оозаан турар 165 койларынды 170 хураганнары менди камгалап амыр соруганы салгып, колхозтун малчыларын социалистиг чарышка кыйгырган.

Малчынар Баймыскай, Мартан-оол оларның ажаалтамында койлар база төрүп эгелээ. Эш Баймыскай 36 койлан 36 хураганны менди дорутуруп турар. Малчынар төрүтү малга чидиртир чөмүн артык кураавыраарын белеткеп ай турар деп, эш М. Даржай бижээ.

Улуг-Хем районда эш Н. Намайын бижип турар болза, «Партиянын XIX съездин» көдө ажд-агый артелинде ха-ван фермазы (артелинин эш Д. Ажы-оол) хавааннарын кышкы ажаалтамын эки таарыштырган. Төрүтү 18 хавааннарын чөмүн бүрүн белеткеп алган болгаш ха-ван бүрүн чыгып, чырык өрөөлдерде тургускаан. Ам 5 хавак төрөөн, оларның 45 оолдари менди өзүп турар.

Чөөн-Хемчик районун Калинин аттыг көдө ажд-агый артелиниң кижигүнү эш М. Чола шөөр мал ажаарының талазын биле колхозтун дуржулгалыг малчыны.

Эш Чола койлун чаш төдүн чыл-бүрү менди камгалап ап келген болгаш ам төрөөн 11 койлан 11 хураганнары менди дорутуруп турар. Бо чылын төрүтү бүгү хонун хураганнары менди азыр дөш ол бот хүлээлгенин ажылдап турар деп, эш С. Серин-оол бижээ.

Эш Н. Лопсаньын бижип турар болза, Сүт-Хед районун Калинин аттыг колхозтун малчыны эш Сүтөгжи бо чыдын койлун чаш төдүн менди ажаап алгышпаан, хой бүрүзүнден ортумаа-биле 2 килограмм дүк азыр деп хүлээлге алган.

Барыш-Хемчик районун «Ленин орук» колхозтун сүт-бараан фермазынын саар иестер ажаачыны эш С. Бегдим-буу ам дөт чыл ажылдап, чыл-бүрү төрөөн иестерин бызаларын менди өстүрүп келген. Оон ажаалтамында төрүтү 23 инек бар, оларның иштинде ам 2 инек төрөөн деп, эш Х. Кожан-оол бижип турар.

Эш М. Чуламын бижээни болза, Чөөн-Хемчик районун «Кызыл тараачын» көдө ажд-агый артелиниң бола мал фермазынын төрүтү иестеринде 20 инек төрөөн, оларның бызалары менди дорутуп турар.

Бадарчылар Довуучу биле Дочун-Бавуу малдын чаш төдүн менди дорутуруп дөш кызымаккай ажылдап турарлар.

Идепкейлиг почтачы

Току районун «Май бири» колхозунун кижигүнү 65 харын эш К. Кокаш 10 чыл иштинде почта ажылында ажаал-да, бо аразында чонуну нагыткап солу-на, сеткүүлдерин болгаш чагаа харылаазын саалап чокка чедирип келген.

Эш Кокаштын өзи ажылын демделээш, районун харылаа контораны болгаш колхоз баштар чери өрөстөтүп чүгү-дөр-биле каш-даа удаа шаңнап келген.

О. КЕРТИК-ООЛ.

АЛЕКСАНДР ВАСИЛЬЕВИЧ АНКУДИНОВ РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга Тываның № 625 согулда округунун талазы-биле кандидат

Эш Александр Васильевич Анкудинов 1911 чылда Иркутск областың Алдым-Илимск районуң Кеуль суурга яды тараачын кижиниң өг-бүлезинге төрүтүнгөн.

1931 чылдан эгелээш, алды чылдың дургузунда эш Анкудинов комсомолдун удуртучу ажылын кылып чораян. 1932 чылда Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиянын хүрээленинге кирген.

1937 чылдан эгелээш эш Анкудинов партия ажылында үзүктөл чок ажылдап турар. СЭКП-нин Красноярск крайкомунун инструктору чораян, оон соонда крайкомунун үлетпүр болгаш транспорт килдинин эргелекчииниң оралакчызы, Красноярск хоорайның Сталинский райкомунун бир дугаар секретары болуп чораян болгаш Красноярск край-ның Сонгу чүгүнге беш ажыг чыл иштинде — Игарск хооркомунун бир дугаар секретарына, партиянын Таймыр округ комитетинин бир дугаар секретарына ажылдап чораян.

1948 чылда СЭКП ТК-ның чанында партиянын Дээди школазын дооскаш, эш Анкудинов Тыва автономнун областа ажылдап турар. Кызылдың партия хооркомунун секретарына, партия обкомунун секретарына ажылдап чораян болгаш 1953 чылдың ноябрьдан эгелээш, партиянын Кызыл хооркомунун бир дугаар секретарында ажылдап турар.

Эш Анкудинов болза, ажылдың бүгү адырларына партиянын болгаш чазактын салган сорулгаларын күөседирде идепкейлиг, инициативалыг болгаш туруштуг чорукту илередип турар. Эш Анкудинов 1948 чылдан эгелээш амга чедир СЭКП-ниң область комитетинин бюро кижигүнү.

Төрөөн чуртун мурнунга алдар-хавыязы дээш, эш Анкудинов чазактын мындыг шаңналарын алган: «Хүндүлден дөмдээ» деп ийн орден-биле база «1941—1945 чылдарда Ада-чуртун Улг дайынына шылгарангай күш-ажыт» дээш деп медаль-биле шаңнаткан.

1955 чылдың февральның 27-де — РСФСР-ниң Дээди Советинге согулдаларының хүнүнде — Ком-

мунисттик партиянын болгаш совет улустун шынчы огу, коммунистерниң болгаш партия кижигүнү эвестериниң согулда блогунун кандидаты эш Александр Васильевич Анкудинов дээш бодуустун бадылаашкынарының берээлинер!

Часкы парылгага техниканы чогуур өйүндө белеткээр

Бий-Хем районда «Өкө» совхозу эртен чылдарда часкы тарылгага трактор болгаш көдө ажд-агый машиналарынын септелгенин чогуур үезинде эки шынарлыг белеткөөш турганында тарылганын баштайгы хүнеринде-де машиналар урчтучу урелин, ховуга септелгелер чорудар таварылгалар удаа-дараа болуп турган.

Мурнунда чылдарының ол четпестерин совхозтун директору эш Иванов өөренип көрбөй турар. Тракторларын болгаш көдө ажд-агый машиналарын часкы тарылгага белеткөөш дым оожум теу-на-биле чорудуп турар.

Эртен чылдың дөртүк кварталында совхоз тракторлар болгаш көдө ажд-агый машиналарын септелгенин планин шутт үкөн. Совхозта 15 тракторларын септелгенин дүрөлдөп хөмчөлөр алды-маан. Дөртүк кварталда 5 тракторларын, 15 көдө ажд-агый машиналарын септелгелер тургаш, чүгө 1 тракторну септөөн болгаш көдө ажд-агыйның чагыс-даа машиназын септөөн.

«Өкө» совхозунда тракторларын болгаш көдө ажд-агый машиналарын септелгенин индыг оожум темпи-биле чоруп турарынын кол чылдаганы болза, ол чугула политиктиг кампанияга совхозтун дирекция чериниң харысала

чогул көргүзүп турар. Совхозта тараа ажаап алышкыны, күсүк чер андарылаштыр эртен чылын организастыг болгаш эрте доозулган. Ол аждар доозулганынын соонда септелгелер килер ужурутуп турган. А херек кырында трактор паркынын септелгенине чүгө декардын 15-тен эгелеп кирген. Бир эвес 30 ажыг механизаторлар септелгелерге бүрүн килерип турган болза, мынчага чедир тракторлар болгаш көдө ажд-агый машиналары часкы тарылгага белен турар ужурутуп. Херек Кырында совхозтун дирекция чери механизатор кадрларын күсүк аждар төвөр-биле тудуг ажылына килерип. Чүгө 12 кижини чөөкта чаз септелгелерге килерген.

Септелге ажылында механизаторларын күш-ажылын таарыштыр организастап тургуспаан болгаш оларның дыка хөй ажыл норманын күөсетпес, ажыл шыгы үзөр, ажылдап ооздар таварылгалар хөй. Септелге ажылынын чамдык техниктиг чорудуушунарын экижидеринге өргөжөк чугула хөмчөлөрүн албаан. Тракторларын болгаш көдө ажд-агый машиналарын дыка хөй кол-кал кезектери чөк бооп турар. Оларын тыварынын боттут хөмчөлөри чорутуумаан. Совхозтун бол механика

эш Дренко четпес кезектерин тывар талазы-биле шыгын хөмчөлөри аай-байн турар.

Машина-трактор мастерказынын эргелекчи эш Сайгутин септелге чорударына чугула байдаллар тургуспаан. Тракторларын болгаш көдө ажд-агыйның машиналарынын септелгелерин эрги метод бугаар бригадалар аай-биле септел, а септелгенин кезектер аайы-биле чорудар мурнакчы арганы ажылдавайып турар.

Механизаторлар ортузунга социалистиг чарышты организастаан болгаш ажыл нормаларынын күөсөдөниг талазы-биле көргүзүлгенин түнөп үндө-бөй турар. Септелгенин квартал, ай болгаш недела графигини оонааларын буга барымдалаш кылгап, а херек кырында механизаторларга чедирбөөн.

Совхозтун партия өге организацианы механизаторлар ортузунга агитас-малыг ажылды дыка кошмак чорудуп турар.

Совхозтун дирекция чери тракторларын болгаш көдө ажд-агый машиналарынын септелгенин дыка хуусаада бедик шынарлыг септел доозары негетинип турар.

М. КАВАА-САРЫГ.

Политбөлгүмнүн ажылыче кичээлгеи күштелдирер херек

Барыш-Хемчик районун Шекпээрде «Кызыл тараачын» колхозта партия организацианын чанында партия төөгүзүн өөренирениң болгуну 1954 чылдың октябрь 1-де ажылын эгелөөн. Иччээлде 60 чылым январь 20-ге чедир чүгө беш кичээл эркен. Партия өге организацианын секретары эш Дарий-оолда, пропагандист эш К. Дажыда политбөлгүмнүн ажылын экижидер талазы-биле организастыг хөмчөлөри албайн турар.

Кичээлдер чүгө үстүп турар деп чүвени партия организацианын шагдала со-нуургап көөр ужурутуп турган. Кичээлдер

ниң хөй нуруузда диннакчыларын өөренирге таарымчалыг байдалды тургузуп бербөөниң болуп турар. Чижээлээр, эш Дажы чамдык кичээлдерге бөсөлдөн чырыкты чок карынты черге эрттирип турган. Оон мыай кичээл болур черлерин чымыр оттулбаан болгусулар таварылгалар база бар. Иччээлде кичээлдерин шынарлыг эрттирерине утга-ган организастыг хөмчөлөри алыры партия өге организацианын согулаатын-мас соругазы болур.

О. СОЧУЯ.

Бүдүрүлгедө социалистиг чарыш болгаш партия организациалары

Социалистиг чарыш болза, бистик чурт-тууска коммунисттик тургузушунун шийттиганын методу болур. Совет эрге-чарыгынын чылдарында бөөр ажыл-агый, кулдура тургузушунун күрө-не планнарын чедишкенин күөсөдир-риче амдык чопнарын калбак маселаларын мобилизацианын социалистиг чарыш өң-не күчүдүт чөпсөк болуп келген.

Амгы үедө социалистиг чарыштын улуг ужурууламын дугайы СЭКП-нин XIX съездиниң шийттигинде мынча дөш: «Социалистиг чарыштын улуг күжү, табылгын хөдөөн камгалаарыне амдык чынарларын, колхозчуларын болгаш интеллигенциянын чагыс эгетскалдыг чүткүдү, коммунисттик ниетилдеги тургусу-арына амдык чопнарын чайгышын чөк шийттирилеш—чаз беш чыл планын долдуруп болгаш ажыг күөсөдирине утга-ландар турар ужурутуп».

1955 чыл—бешки беш чылдың сөөктү чылы. Бо хүнерде социалистиг чарыштын чедишкенин хөгжүдөш болза, анаа партия организациаларынын хүн-бүрү удуртулганындан хамааржыр. Кызыл хоорайнын чамдык бүдүрүлгелеринде социалистиг чарышка партиянын удуртулгага алаач экижөөн. Тараа дөрбөзөниң партия организациалары оон кичээлге ал болур. Парторганизиация коллективтиг амдык-чыл, албан-хаакчыларын ортузунга масса-политиктиг амдык эки чорудуп келген. Социалистиг хүлээлгелерин күөсөдир дөш демиселди күштелдирген. Оон ачкында коллективтер эркен чылын бүдүрүлгенин ниити продукциянын хуу-саа бетинде—ноябрь 4-те күөсөтпес, а чылдың төчүзүгө чедир 1,5 муң тонна даганын пландан ажыг бүдүрүп үндүргөн. Буш-ажылдың бүдүрүчүлүгү план-дан ажыг 31 хуу улагаткан. Бар тонна

даганын бот-үзүн 13,6 хуу чингөөн. Ботүзүн чингеткенин ачкында 55 муң чыгын рубль камнатынган. Бүдүн чылдың дургузунда тараа дөрбөзөниң продукциянын шынар чок үндүрткөш болуп көрбөөн.

Ол чедишкенин болза, күш-ажылдың бүдүрүчүлүгү бедилер, ботүзүн чингелер болгаш продукциянын шынарын бедилер дөш организастыган социалистиг чарыштын түнөли болур. Партия организацианын (секретары эш Неделин) социалистиг хүлээлгелерин организастаары чарыштын чүгө эгези болур дөрбөн билди, а бол кичээлгеи ол хүлээлгелерин күөсөдирине утга-ландырып келген. Бригадалык социалистиг хүлээлгенин бижээш көсүк черге алыч, оон күөсөдирине хүн-бүрү түнөш турар. Чарыштын мурнакчыларын хүндүлөп камгалаарына илередип келген. Ай бүрүзүн эгезинде эркен айың дургузунда амдыктын түнөлиниң дугайы амдыкчыларын ниити хурамынга чуугаалык, анаа түс-түс мурнакчы бригадаларын, амдыкчыларын демделген турар. Ол бүтү хөмчөлөр болза, амдыктын бүтүрүчү мурнакчыларын деннелинге чедер дөш чүткүдүн күштелдирип турар. Амдыкчыларын социалистиг хүлээлгелерин дугайы көсүк агитациага илереди, чарыштын чорудуулазын хана солуга бижип турар.

Тараа дөрбөзөндө амгы үедө норма күөсөдирип турар амдык чок. Эш Дреминин бригадалык эң эки көргүзүлгелер болуу—бүдүрүлгенин чыл планын 127 хуу күөсөтпес.

Сөөктү үедө мыш заводунга социалистиг чарыштын организастыг элөөн экижөөн. Эртен чылдың бирги чартында ол бүдүрүлгө чери хождангайларын санынга кирип турган. Оон соонда пар-

тия организацианы (секретары эш Попов) анаа күш-ажылдың организастыг чорудуу экижидер талазы-биле хөмчөлөри алган. Амдыктын бүрүзү амдыктын доктаатынган норманын билер. Коллективтиг көргүзүп самбыраанга амдыкчыларын хүн-бүрүде амдыкчыларын хууду көргүзүлгенин база амдык алгаш амдыктын демделген турар. Ай санында бүдүрүлгө хурамын чарыштын түнө-лүн чуугаалык турар апарган. Партия организацианын таласындан чорудуп турар шап индыг чаз-чаз хөмчөлөр амдыкчыларын индициализамы, күш-ажылды илепкейин бедиткен. Бир эвес амдыкчыларын 50 чыгын хуузу мон мурнунда амдык норманын күөсөдирип турган болза, а сөөктү айларда бүтү амдыкчылар норманын күөсөдирип турар апарган. Оон түнөлинде завод чылдың ийги чартында бүдүрүлгө планын ажыг күөсөдир, чылдың баштайгы чартындамын ийн катан хөй продукциянын үндүргөн.

Партия организациаларынын таласын-дан социалистиг чарышты багай удуртуп турар черлерде байдал мырнайык еске. Электротехниканын парторганизиация (секретары эш Ермолаев) чарышты толаргай удуртпай турар. Инаа чамдык бригадалар болгаш амдыкчылар бүдүрүлгө планын билбес, амдык норманын күөсөдирине көргүзүп самбыраанга илеретпейн турар. Амдыкчыларын цех болгаш коллектив хурадаларында мында-халаа болгусулар. Коллективте чарыштын эки түң-нелдери дөш хүн-бүрү демиселдин кош-ка-биле чамдык амдыкчылар социалистиг хүлээлгелерин уттуп турарлар.

Социалистиг чарыштын организастаары-ның амдыкчу хевирлериниң аразында түс-түс амдыкчылар аразына чарыш чугула ромду ойноп турар. Иагызы

амдыкчыларын профессиона аайы-биле чарыштын организастаары чугула. Ол болза, чарыштын түнөлини үндүрерине, амдыкчыларын бот-боттарына дузала-дырынга, мурнакчыларын дуржулаан ескелерге илгерилерин, анаа холбаштыр мержели бедилерине таарымаалыг байдалды хандырар.

Транспортчуларын аразында социалистиг чарыш калбарган. Чолаачыларын чус-мунучу болур дөш чарыкы автомаши-наларын капитал септелге чорутпай маннадырынын хуусаанын узадын, эдил-де материалдарын камнагаларын бол дуртуп, транспорт бүдүрүлгенине күш-ажылдың бүдүрүчүлүгүн бедилди турар.

Шап мындык чолаачыларын саны Кызылда 200 ажыг киж болуп турар. Төн автобазанын партия организацианы (секретары эш Калинин) чолаачыларын мурнакчы дуржулгалар эки деткип келген. Инаа 32 чолаачылар маннаанын капитал септелген чокка 100—200 муң километрин эрттери хүлээлгелер. Социалистиг хүлээлгелерин күөсөдирине дугайы хана солуга бижип, бүдүрүлгө хурадаларына чуугалап, көргүзүп самбыра-нынга болгаш агитаторларын бебедаларына илередип турар. Чус-мунучу чо-лаачыларын амдыкчыны ай санында графигин шимчөөшкенин бижээш көсүк черлерге азып турар.

Бүдүрүлгө хурадаларына мурнакчы чо-лаачылар боттарынын амдыктын дур-жулгалын чуугалап берип турарлар. Чус-мунучуларын тускай чөвүлө хурамы болган. Анаа чус-мунучу эш Неумывалченко болуучу амдыкчынын канчал бедик түнө-лүгү болуп турарын чуугалап берген. Мур-накчы дуржулгалар илгерилерин еске-даа аргалары ажылдагынын турар.

Социалистиг чарышка кол чүгө болза, мурнакчылар-биле дененжери, иччээлде бүдүрүлгенин ниити чедишкенин өс-түрөр болур. Партия организациалары түс-түс амдыкчылар ортузунга чарыштын организастаашпаан, социалистиг хү-лээлгелерин күөсөдир талазы-биле оларга

дузалаар ужурутуп. Ыл кичээлгеи кожу-дан каап турар амдыкчыларга салдыг-дан турар ужурутуп.

Мебель фабрикасында, алгы заводунда, АТБ-та ам-да хөй-хөй амдыкчылар бүдүрүлгө норманын күөсөдирип турарлар. Даварында комбинатында ай санында 50 чыгын киж амдык норма-зын күөсөдирип келген. Ол бүдүрүлгө черлеринде мурнакчы амдыкчылар база бар. Иччээлде мында партия органи-зациалары мурнакчыларын дуржулаан коллективтериниң ниити чедишкенин болгаш ортузунга амдыкчыларын болгаш бүтү амдыкчыларын ортузунга дуржула сол-чуушунарын организастааган.

Амдыктын бүтүрүчү бодуучу социалистиг хүлээлгенин күөсөдирип турар дөш сатгы салыры админстрациянын чугула хүлээлгези. Байы бир амдыктын болуна бедиткен хүлээлгенин алыра, администрациянын деткимчезин болгаш дузаламчы-зын бодап тура алыр. Бир эвес амдык-чынын чугула материалдар болгаш херек-селдер-биле доктаамал хандыр болза, ол бодуучу хүлээлгенин күөсөдирип шы-даар. Ол болза, амдыктын графигин шы-нарлы сатгыр база амдыктын миңута бү-рүзүн чөштүтү ажылдаар дөш демисел-ри болур.

Чамдык бүдүрүлгелерин удуртучуларын амдыкчыларын эки амдыкчаар ар-ганы хандырбайн турар. Иагызы алгы заводунун коллективтиг 1954 чылдың эге-зинде өскө бүдүрүлгө коллективтер-биле бир дөмей бүдүрүлгө планын ажыг күө-сөдир дөш бедиткен хүлээлгени алган. Чир өттин болгаш чугула херекселдерин четпес эвес хандыртылганын ужурунда,—заводтун амдыкчыларын чүгө со-циалистиг хүлээлгелерин күөсөдирип эвес, а харын бүдүрүлгенин чыл планын бешип чедир күөсөдир. Иччээлде күш-ажылдың бүдүрүчүлүгүн бедилерине чогуур таарымаалыг байдалдарын тур-гузвары бүдүрүлгө удуртучуларын өң-не чугула хүлээлгези.

практикамында четпестерин бирөөзи болза, чамдык бүдүрүлгө черлери чүгө сан талазы-биле көргүзүлгенин сонуур-гааш, а ботүзүн чингедирини, үндү-рүп турар продукциянын шынарын бедилерин айттырларынче кичээлгеи кошмактып турарында болур. Оон түнө-линде даарымыга комбинаты, мебель фабрикасы чамдык шынарлыг продукциянын үндүрүп тургуспаан. Алгы завод, туулубу заводу продукциянын ботүзүн чингедир-риниң ортуна, а харын ошун улагаттырып турган. Чамдык бүдүрүлгелерде камнага-нын чуруму тургустуумаан. Иагызы чам-дык транспорт организациаларында ы-вар чүтүл кам чокка чарыгатыннып тур-вар. Оон чижээлге авторота кирер.

Партия организациалары социалистиг чарыштын кирижкенин кичээлгеи ин продукциянын шынарын бедилеринче бот-үзүн чингедирине болгаш камна-галарын шыгын чурумунче утгадырар херек.

